

בז א מיי פ"ו מהל' קרבן
פסח הלכה ב סמוג
עשין רכז:
בז ב ג מיי פרק ד מהל'
אבל הלכה ט סמוג
עשין דרנבן ב טוש"ע א"ח
ס' לח סעיף ה וטוש"ע י"ד
ס' שפ סעיף א ס' שפח
סעיף א:
בז ד מיי פ"ו מהלכות
סוכה הלכה ג סמוג
עשין מג טוש"ע א"ח ס'
תרמ סעיף ה:
ה ה מיי שס טוש"ע שס
סעיף ו:
לא ו טור ו"ו סס:
בז ז מיי פ"ו מהל'
חפלה סמוג עשין יט
טוש"ע א"ח ס' קו סעיף
א טור א"ח ס' לח:
בז ח מיי פ"ד מהלכות
תפילין הלכה יג סמוג
עשין כב טוש"ע א"ח סימן
לח סעיף ו:

רבינו חננאל

ר' יהודה אומר מישאל
ואלצפן היו שנסאו גב
ואביהוה ר' יצחק אומר
אם נושאי ארונו של יוסף
היו יכולין ליה ליהוה ואם
מישאל ואלצפן היו יכולין
היו ליטהר אלא קוברי מת
מצוה היו וחל שביעי
שלהן להיות ערב פסח
שנא' ולא יכלו לעשות
הפסח ביום ההוא מכלל
המתעסק במצוה פטור מן
המצוה האחרת. ושנינו
צריכא זו וזו דאי
אשמעינן גבי פסח כו'
אמר רב זבדא משמיה
דרב אבל חייב בסוכה ולא
דמי למצטער הדוא פטור
מן הסוכה. ת"ר חתן וכל
השושבינין וכל בני חופה
פטורין מן התפילין ומכל
מצות האמורות בתורה
וחייבין בקריאת שמע

כה: הישן תחת המטה

מישאל ואצפן היו. וא"ת ולמאן דאמר פרק ד' מיתות
(סנהדרין דף ע"ג) דשריפה ממש הוא שנשרפו גופיהן
וכן נמי דריש בתורת כהנים^{טו} אקרא דמתאכל אש אותם אמאי נטמאו
וי"ל דשמא שלדן היתה קיימת כאלו נשרפו על גבי קטוצלא כדאמר

פרק המפלת (גדה דף כו:): מת שנשרף
ושלדו קיימת טמא: **שחל** שביעי
שלדן בערב הפסח. מכלאן קשה
להא דל"ר לוי זשילהי הניזקין (גיטין
דף ס. וס) ח' פרשיות נאמרו צאומי
יוס שהוקס המשכן וקא חשיב פרשת
טמאים ופירש שס זקונטו ויהי
אנשים אשר היו טמאים לנפש וגו'
ולא יתכן כדמוכח הכא שהיה צערב
הפסח והמשכן הוקס צאחד צניסן
ואפילו לר"ע לא יתכן לפי הספרים
דגרסינן צפסחים צפ' האשה (דף כ:)
רצ סצר לה כר"ע דאמר מישאל
ואלצפן היו שחל שביעי שלהן להיות
צערב הפסח ומיהו אותה גירסא ליתא
אלא ר' יצחק גרס התם ונראה לפרש
פרשת טמאים דשרן ונצלה וזו וזה
ונדה לפי שהורכו ליהזר על טומאת
מקדש וקדשו: **משום** דלא מטיא
זמן חיובא. ואין להקשות מהא
דדרשינן צריש טבול יוס (צמצים
דף ק. וס) דהולך לשחוט את פסחו
נטמא למת מנזה מולאחמותו אפי'
לאחר חלות דמת מנזה שאני והא
דדייק הכא מצרייתא דקתני למת
מנזה נטמאו לא מת מנזה ממש אלא
כלומר לקרוצים כדפירש זקונטרס
ולאחר חלות הוא דאינו נטמא
כדקתני התם אמרת לא יטמא אלא
קודם חלות יטמא כדקאמרין התם
ציוסף הכהן שמתה אשתו צערב
הפסח ונמנו אחיו הכהנים וטמאוהו
צעל כרחו אלא קשה (לרצה^{טז}) דאמר
התם אידי ואידי לאחר חלות כאן
קודם ששחטו וזרקו עליו כאן לאחר
ששחטו וזרקו עליו אלמא נטמא
לקרוצים אפי' היכא דנטמא זמן
חיובא (ב) זמן הפסח מאחר שלא שחטו
וזרקו עליו ואין לומר דהיא גופא
ילפינן מחתן דפטור מק"ש דלמא
שאני ק"ש דלית ציה כרת כדקאמר
הכא ולא אחי מיניה פסח דאיכא
כרת ומטיא זמן חיובא: **אין** שמוחה
אלא בחופה. משמע מכלאן דאם
ינא חתן מחופתו אפי' כלתו עמו
והולכים לאכול צצית אחר דאין

מצרכין שהשמוחה צמעונו ולא צרכת חתנים כיון דאין שמוחה אלא
בחופה וצפ"ק דמתוצות (דף ע"ז: וס) אמרינן נמי מצרכין צרכת
חתנים צצית חתנים משמע דוקא צמקום חופה דהוא צצית חתנים
ומיהו אין ראיה משם דלמא לאפוקי מדרצי יהודה קא אחי דאמר
אף צצית האירוסין מצרכין אותה ונריך לדקדק מה היא חופה דאי
צמקום שצרכו תחלה צרכת נישואין קרי ליה חופה פעמים שאפי'
צרחוב העיר מצרכין אותה כשהעם מרוצין ואין יכולין ליכנס
צצית אלא מקום עיקר ישיבת חתן וכלה קרי ליה חופה ולא מקום
העשוי לאקראי צעלמא ושם מצרכין צרכת חתנים כל שצעה:

וחייבין בק"ש. כדפירש זקונטו דמנאות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון
ויכולין לישב דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון:
חתן

שאין לה אלא שלש דפנות וצו לשחק עם כלתו: תרתי. שתי
הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ע"ז: וס) דאין נושאין נשים צמועד:
שכרות וקלות ראש: וחייבין בקריאת שמע. דמנאות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון:
משום

פרק שני סוכה

הבי גרסינן צצרייתא צסיפרי ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שנטמאו
צנדב ואביהוה ר' יצחק אומר אם נושאי ארונו של יוסף היו יכולין
היו ליטהר ואם מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטהר אלא מי היו
טמאי מת מנזה היו שחל שביעי שלהן להיות צערב פסח שנאמר ולא

יכלו וגו': אם נושאי ארונו של
יוסף או מישאל ואלצפן היו יכולין
היו ליטהר. שהרי צאחד צניסן
הוקס המשכן ושני לו שרף אלעזר
את הפרה^{טז} שזו על טמאי מת שצחן
לעשות פסחיהן צטהרה כדאמר
צמסכת גיטין (דף ע"ז: וס) שמתה פרשיות
נאמרו ציוס שהוקס המשכן ופרה
אלומה אחת מהן וצאחד צניסן הוקס
המשכן והוא ח' למלואים כדקיימא
לן (שבת דף ע"ז: וס): אותו היום נטל עשר
עטרות וצו מתו נדב ואביהוה הלך
מראש חדש ועד הפסח היו יכולין ליטהר
וקרא אמר ולא יכלו נושאי ארונו
של יוסף נמי צצר עצרו עליהם
עשרה חדשים ויותר שלא נשאוהו
משחטו צצר חורב צראש חדש סיון^{טז}
כדכתיב (שמות יט) ציוס הזה צאו
מדצר סיני ולא נסעו משם עד
עשרים צלייר של שנה הצאה לכתיב
ויהי צשנה השנית צחדש השני צעשרים
צחדש נעלה הענן מעל וגו' ויסעו
מחר ה': צמאי מת מצודה. לאו מת
מנזה דווקא קאמר דאפי' מתייהן נמי
מת מנזה קרי להו דמנזה להתעסק
צחן כגון האמורים צפרשת כהנים
(ויקרא כ"א) * שהכהן נטמא צו^{טז}: שחל
שביעי שלדן. ואל"ג דחזו לאורחא
לא אישתרו דקצצר אין שומטין
וזרקין על טמא שרף^{טז} מכל מקום
שמעינן מיניה דעוסק צמנזה פטור
מן המנזה שהרי נטמאו צמתייהן
שצעה ימים לפני הפסח ואף על פי
שטומאה זו תעכב על ידם אכילת
פסחיהן אלמא מנזה קלה הצאה
לידן אינן נריך לדחותה מפני חמורה
העמידה לצא: דלא מטיא זמן חיובא.
כשנטמאו עדיין לא הגיע זמן אכילת
פסח: אב"ל. קריית שמע דמטא זמן
חיוב' צמוך החופה והוא ראוי לכך
אימא ליחייב: אב"ל פסח דבכרת הוא
אימא לא. יטמאו צמת כל שצעה
לפני הפסח: צדיבא. למיכתב ציוס
ההוא לאשמעינן דנטמאו תוך שצעה
דעוסק צמנזה פטור מן המנזה:
מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל ב'.

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך
דוס מתים אלא לא תעשה לא תתאלב עליה פארך חבוש על ראשך
שלא כדרך שאר הצלילים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל
שכך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאלב עליהם אלמא אלא חסור
צתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב
ואחריתה כיוס מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מנאות דאשמעינן
רצ לעיל דאלא חייב צכל המנאות: צערא דממילא. שהסוכה מצטרפת
כגון חמה או לניה או סירחה צדצרים שסיכך צחן: מיבעי ליה
ליחובי דעתיה. חוצה עליו לישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות:
משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן^{טז} ואין דרך צאה
ויציאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות
נרכיו ויחייח אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום נר ופחות
מנאות^{טז} סוכה ומנאות נישואין וכגון ששאל ערב הרגל אל צמוך
שכרות וקלות ראש: וחייבין בקריאת שמע. דמנאות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון:
משום

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך
דוס מתים אלא לא תעשה לא תתאלב עליה פארך חבוש על ראשך
שלא כדרך שאר הצלילים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל
שכך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאלב עליהם אלמא אלא חסור
צתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב
ואחריתה כיוס מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מנאות דאשמעינן
רצ לעיל דאלא חייב צכל המנאות: צערא דממילא. שהסוכה מצטרפת
כגון חמה או לניה או סירחה צדצרים שסיכך צחן: מיבעי ליה
ליחובי דעתיה. חוצה עליו לישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות:
משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן^{טז} ואין דרך צאה
ויציאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות
נרכיו ויחייח אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום נר ופחות
מנאות^{טז} סוכה ומנאות נישואין וכגון ששאל ערב הרגל אל צמוך
שכרות וקלות ראש: וחייבין בקריאת שמע. דמנאות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון:
משום

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך
דוס מתים אלא לא תעשה לא תתאלב עליה פארך חבוש על ראשך
שלא כדרך שאר הצלילים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל
שכך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאלב עליהם אלמא אלא חסור
צתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב
ואחריתה כיוס מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מנאות דאשמעינן
רצ לעיל דאלא חייב צכל המנאות: צערא דממילא. שהסוכה מצטרפת
כגון חמה או לניה או סירחה צדצרים שסיכך צחן: מיבעי ליה
ליחובי דעתיה. חוצה עליו לישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות:
משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן^{טז} ואין דרך צאה
ויציאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות
נרכיו ויחייח אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום נר ופחות
מנאות^{טז} סוכה ומנאות נישואין וכגון ששאל ערב הרגל אל צמוך
שכרות וקלות ראש: וחייבין בקריאת שמע. דמנאות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון:
משום

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך
דוס מתים אלא לא תעשה לא תתאלב עליה פארך חבוש על ראשך
שלא כדרך שאר הצלילים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל
שכך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאלב עליהם אלמא אלא חסור
צתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב
ואחריתה כיוס מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מנאות דאשמעינן
רצ לעיל דאלא חייב צכל המנאות: צערא דממילא. שהסוכה מצטרפת
כגון חמה או לניה או סירחה צדצרים שסיכך צחן: מיבעי ליה
ליחובי דעתיה. חוצה עליו לישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות:
משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן^{טז} ואין דרך צאה
ויציאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות
נרכיו ויחייח אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום נר ופחות
מנאות^{טז} סוכה ומנאות נישואין וכגון ששאל ערב הרגל אל צמוך
שכרות וקלות ראש: וחייבין בקריאת שמע. דמנאות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון:
משום

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך
דוס מתים אלא לא תעשה לא תתאלב עליה פארך חבוש על ראשך
שלא כדרך שאר הצלילים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל
שכך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאלב עליהם אלמא אלא חסור
צתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב
ואחריתה כיוס מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מנאות דאשמעינן
רצ לעיל דאלא חייב צכל המנאות: צערא דממילא. שהסוכה מצטרפת
כגון חמה או לניה או סירחה צדצרים שסיכך צחן: מיבעי ליה
ליחובי דעתיה. חוצה עליו לישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות:
משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן^{טז} ואין דרך צאה
ויציאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות
נרכיו ויחייח אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום נר ופחות
מנאות^{טז} סוכה ומנאות נישואין וכגון ששאל ערב הרגל אל צמוך
שכרות וקלות ראש: וחייבין בקריאת שמע. דמנאות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון:
משום

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך
דוס מתים אלא לא תעשה לא תתאלב עליה פארך חבוש על ראשך
שלא כדרך שאר הצלילים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל
שכך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאלב עליהם אלמא אלא חסור
צתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב
ואחריתה כיוס מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מנאות דאשמעינן
רצ לעיל דאלא חייב צכל המנאות: צערא דממילא. שהסוכה מצטרפת
כגון חמה או לניה או סירחה צדצרים שסיכך צחן: מיבעי ליה
ליחובי דעתיה. חוצה עליו לישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות:
משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן^{טז} ואין דרך צאה
ויציאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות
נרכיו ויחייח אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום נר ופחות
מנאות^{טז} סוכה ומנאות נישואין וכגון ששאל ערב הרגל אל צמוך
שכרות וקלות ראש: וחייבין בקריאת שמע. דמנאות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון:
משום

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך
דוס מתים אלא לא תעשה לא תתאלב עליה פארך חבוש על ראשך
שלא כדרך שאר הצלילים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל
שכך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאלב עליהם אלמא אלא חסור
צתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב
ואחריתה כיוס מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מנאות דאשמעינן
רצ לעיל דאלא חייב צכל המנאות: צערא דממילא. שהסוכה מצטרפת
כגון חמה או לניה או סירחה צדצרים שסיכך צחן: מיבעי ליה
ליחובי דעתיה. חוצה עליו לישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות:
משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן^{טז} ואין דרך צאה
ויציאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות
נרכיו ויחייח אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום נר ופחות
מנאות^{טז} סוכה ומנאות נישואין וכגון ששאל ערב הרגל אל צמוך
שכרות וקלות ראש: וחייבין בקריאת שמע. דמנאות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון:
משום

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך
דוס מתים אלא לא תעשה לא תתאלב עליה פארך חבוש על ראשך
שלא כדרך שאר הצלילים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל
שכך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאלב עליהם אלמא אלא חסור
צתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב
ואחריתה כיוס מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מנאות דאשמעינן
רצ לעיל דאלא חייב צכל המנאות: צערא דממילא. שהסוכה מצטרפת
כגון חמה או לניה או סירחה צדצרים שסיכך צחן: מיבעי ליה
ליחובי דעתיה. חוצה עליו לישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות:
משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן^{טז} ואין דרך צאה
ויציאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות
נרכיו ויחייח אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום נר ופחות
מנאות^{טז} סוכה ומנאות נישואין וכגון ששאל ערב הרגל אל צמוך
שכרות וקלות ראש: וחייבין בקריאת שמע. דמנאות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון:
משום

א) פסחים כ"ג: ב) צרכות
לא. טו: כמותו ו: מ"ק
טו, ג) ספרי פ' נשא ס'
מד, ד) שבת דף פ"ג:
ה) סוטה ג. ע"י"ש,
ו) פסחים ס"ט: ז) ע"ז
דף ג, ח) ברכות דף י"ג:
ט) מכילתא דמילואים
ירש פ' שמיני הכ"ג,
וע"י"ש המ"א, וע"ע תוס'
סנהדרין נב. ד"ה ההיא.

הגהות הב"ח

א) גמ' מהו דמימא
הואיל ואמר רבא
מנעטע: (ב) תוס' ד"ה
משום וכו' אפילו היכא
דמטא זמן חיובא דפסח
כ"ל ומימא זמן הב'
נמחק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה טמאי מת
מצודה וכו' שהכהן
מטמא בו. עין טורי אגן
ר"ה דף טו ע"ב ד"ה חייב
אלס:

תורה אור השלם

א) ויהי אנשים אשר
היו טמאים לנפש אדם
ולא יכלו לעשות הפסח
ביום ההוא ויקרבו לפני
משה ולפני אהרן ביום
ההוא: (במדבר כ"ו)

ב) האנך דם מתים
אבל לא תעשה פארך
חבוש על ראשך ויגעליך
תשים בגיגליך ולא
תעטה על שפם וקחם
אנשים לא האבל:
(ויחזקאל כ"ו)

ג) והפכתי חגיגתם
לאבל וכל שיריכם
לקניה והעליתיו על כל
מתנים שק ועל כל
ראש קרחה ושמתיה
פאבל יחוד ואחריתה
ביום מר: (עמוס ח')

הגהות וציונים

א) בכ"ו וחדוניה
בסוכה אימנא ב"ש
דחדי וכן ג' הרא"ש (בית
יצחק): צ' צריך להוסיף
שתי מצות מצות סוכה
וכו' או שצ"ל שתיים
מצות סוכה וכו': ג' צ"ל
כ"בא (גליון):

